

Notat om delegation efter folkeskoleloven

Dette notat indeholder en gennemgang af de gældende regler om, hvilke kompetencer efter folkeskoleloven, som kommunalbestyrelsen kan delegere. Notatet tager udgangspunkt i de beføjelser, der i folkeskoleloven udtrykkeligt er henlagt til kommunalbestyrelsen. Da folkeskoleloven er en rammelo, kan der i lovens tekst implicit ligge beslutninger, som kommunalbestyrelsen har kompetence til at træffe.

Generelt om delegation

Ved delegation forstås, at den myndighed, der efter loven er tillagt en kompetence, træffer beslutning om enten at overføre kompetencen til en anden myndighed eller at omfordele kompetencen til et andet led internt i myndigheden. Overføres kompetencen til en anden myndighed eller til private, kaldes det ekstern delegation. Omfordeles kompetencen til et andet led internt i myndigheden, kaldes det intern delegation.¹

Ved kompetence forstås retten til at træffe beslutning på et givent sagsområde. Selve ansvaret for opgavens udførelse vil uanset delegation fortsat ligge hos den myndighed, der oprindeligt er givet kompetencen.

Kommunalbestyrelsens delegationsbeslutning skal, ud over de bestemmelser, der nævnes i det følgende, tillige leve op til de almindelige forvaltningsretlige regler om ulovbestemt delegation i kommunestyret. I vurderingen af, om en delegationsbeslutning har fornøden hjemmel, indgår en vurdering af de saglige overvejelser bag delegationen, kvalifikationer hos modtageren, opgavens art m.fl.

Delegation til skoleledere og til skolebestyrelser

Skolelederen refererer til kommunalbestyrelsen og indgår i den kommunale organisation og dermed den kommunale enhedsforvaltning på samme måde som andre kommunale ledere, samtidig med at lederen skal træffe de konkrete beslutninger om undervisningens organisering og tilrettelæggelse på skolen, så undervisningen kan få den nødvendige kvalitet i henhold til folkeskolelovens formål, undervisningsdifferentiering mv. Det følger således, af folkeskolelovens § 45, stk. 2, at skolelederen leder

5. maj 2026
Sagsnr.: 24/28329

Departementet
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K

Telefon: +45 33 92 50 00
Mail: uvm@uvm.dk
www.uvm.dk

CVR-nr.: 20453044

¹ Fenger, Niels (2018). Forvaltningsret (1. udg.), Djøf Forlag, side 136.

og fordeler arbejdet mellem skolens ansatte og træffer alle konkrete beslutninger vedrørende skolens elever. Det fremgår endvidere af bestemmelsen, at lederens konkrete beslutninger vedrørende skolens elever inden for de mål og rammer og principper, som kommunalbestyrelsen henholdsvis skolebestyrelsen har fastsat, ikke kan behandles af kommunalbestyrelsen. Når lederen træffer konkrete beslutninger vedrørende skolens elever, er lederen således ikke en del af den kommunale enhedsforvaltning, men anses som en ekstern myndighed, og beslutningerne kan derfor ikke behandles af kommunalbestyrelsen.²

Når kommunalbestyrelsen derimod delegerer sin kompetence til skolelederen, vil kommunalbestyrelsen fortsat bære ansvaret, og der vil være klageadgang til kommunalbestyrelsen, fordi beslutningen ikke udspringer af skolelederens selvstændige kompetence, jf. folkeskolelovens § 45, stk. 2.

Generelt er adgangen til delegation af kompetence indenfor kommunalstyret ganske vidtgående.³ Lovligheden af en delegation forudsætter i almindelighed, at denne beror på saglige overvejelser - fx relevante praktiske og arbejdsmæssige grunde, samt at den, der delegeres til, har den nødvendige fagkyndige ekspertise til at udføre opgaven og kan udføre opgaven, uden at der opstår interessekonflikter i forhold til myndigheden.⁴ Disse kriterier suppleres desuden af en række specifikke hensyn og forhold, der varierer fra tilfældegruppe til tilfældegruppe. En tilfældegruppe er en gruppering af tilfælde, hvor der kan ske delegation. Det kan for eksempel være ved hierarkisk opbyggede myndigheder eller inden for kommunestyret.⁵

Skolebestyrelsen har en selvstændig kompetence og er dermed ikke en del af den kommunale enhedsforvaltning.⁶ Når kommunalbestyrelsen delegerer sine kompetencer til skolebestyrelsen, foreligger der dermed ekstern delegation, og der skal derfor være lovhjæmmel. Den hjemmel fremgår af folkeskolelovens § 40, stk. 4, jf. herom nedenfor.

Delegationsforbud

Et lovbestemt delegationsforbud indebærer, at beføjelserne hverken kan delegeres internt eller eksternt, dvs. hverken til skolelederen eller skolebestyrelsen.⁷

² Se herom bemærkningerne til L 186, forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen (Præcisering af ansvarsforholdene i folkeskolen m.v.) fremsat den 31. marts 2009, jf. Folketingstidende 2008-09, tillæg A, side 6482ff.

³ Fenger, Niels (2018). Forvaltningsret (1. udg.), Djøf Forlag, side 159.

⁴ Fenger, Niels (2018). Forvaltningsret (1. udg.), Djøf Forlag, side 137 og 155.

⁵ Fenger, Niels (2018). Forvaltningsret (1. udg.), Djøf Forlag, side 155.

⁶ Fenger, Niels (2018). Forvaltningsret (1. udg.), Djøf Forlag, side 130 - Også omtalt som konkret eksempel i Gammeltoft-Hansen, Hans, Jon Andersen m.fl. (2002) Forvaltningsret (2. udg.), Djøf Forlag, side 127.

⁷ Fenger, Niels (2018). Forvaltningsret (1. udg.), Djøf Forlag, side 136 og 155.

Af kommunestyrelseslovens⁸ § 40, stk. 2, følger det, at kommunalbestyrelsen har bevillingsmyndigheden. Foranstaltninger, der vil medføre indtægter eller udgifter, som ikke er bevilget i forbindelse med vedtagelsen af årsbudgettet, må ikke iværksættes, før kommunalbestyrelsen har meddelt den fornødne bevilling.

Folkeskolelovens § 40, stk. 2, nr. 1-7, indeholder et delegationsforbud, idet beslutning om følgende [skal] træffes af kommunalbestyrelsen på et møde:

- 1) Bevillinger til skolevæsenet og økonomiske rammer for de enkelte skoler.
- 2) Skolestrukturen, herunder antallet af skoler og hver enkelt skoles omfang med hensyn til klassetrin, specialundervisning og specialpædagogisk bistand efter § 3, stk. 2, og § 4, stk. 2, undervisning i fritiden efter § 3, stk. 6, og skolefritidsordninger efter § 3, stk. 7. Beslutningerne træffes efter indhentet udtalelse fra skolebestyrelserne ved de berørte skoler.
- 3) Kommunernes inddeling i skoledistrikter. Beslutninger om distriktsændringer som følge af strukturændringer træffes efter indhentet udtalelse fra skolebestyrelserne ved de berørte skoler.
- 4) Suspension [af frit skolevalg], jf. § 36, stk. 3, 3. pkt., i ganske særlige tilfælde fra reglerne om optagelse i en anden kommunes folkeskoler i medfør af § 36, stk. 3, 1. og 2. pkt.
- 5) Antallet af skoledage samt rammer for klassedannelse, eventuel undervisning efter § 5, stk. 4 [dvs. undervisning i et fag på yderligere klassetrin], elevernes undervisningstimal, skoledagens længde og specialundervisning m.v.
- 6) Generelle retningslinjer for skolernes virksomhed efter § 3, stk. 4, 8 og 9.
- 7) Frivillige madordninger, herunder madordninger i skolefritidsordninger. Kommunalbestyrelsen beslutter, om madordningerne etableres med fuld forældrebetaling, gennem kommunale tilskud med hel eller delvis forplejning eller med differentieret indkomstaafhængigt tilskud og kan fastsætte nærmere rammer for ordningerne.

Når kommunalbestyrelsen fastsætter mål og rammer, vil disse skulle indeholde et råderum for skolebestyrelsen og skolelederen, for så vidt angår dennes kompetencer i medfør af folkeskolelovens § 45, stk. 2, til at fastsætte principper og træffe beslutninger inden for deres respektive kompetencer.

⁸ Lovbekendtgørelse nr. 69 af 23. januar 2024 om kommunernes styrelse.

Det fremgår endvidere af folkeskolelovens § 40, stk. 4, at bortset fra de beføjelser, der følger af arbejdsgiverkompetencen, og de beslutninger, der er nævnt i stk. 2, nr. 1-7 [se ovenfor], samt § 25, stk. 3 [aldersintegrerede klasser], og § 34, stk. 3 [rullende skolestart], kan kommunalbestyrelsen helt eller delvis delegere sine beføjelser efter loven til skolebestyrelserne.

Udgangspunktet er således, at kommunalbestyrelsen i vidt omfang har adgang til at delegere sine beføjelser til både skolelederen og skolebestyrelsen, medmindre de er indeholdt i et delegationsforbud.

Det bemærkes, at kommunalbestyrelsen altid kan beslutte selv at behandle beslutningssager, som måtte være delegeret til skolelederen eller skolebestyrelsen, da kommunalbestyrelsen fortsat er den kompetente myndighed.⁹

Beføjelser, der kan delegeres

Herunder følger en liste i punktform over beføjelser, som kommunalbestyrelsen kan delegere til skolelederen, til skolebestyrelsen eller til skoleleder og skolebestyrelsen i fællesskab, og en liste over beføjelser, der kan delegeres til skolelederen men ikke til skolebestyrelsen.

Beføjelser, kommunalbestyrelsen kan uddelegere til skolelederen, til skolebestyrelsen eller til skoleleder og skolebestyrelsen i fællesskab:

- Fastlæggelse af mål og rammer for åben skole (§ 3, stk. 4) (med de begrænsninger, der følger af § 40, stk. 2, nr. 1-7).
- Godkendelse af, at der tilbydes eleverne undervisning i andre fag og emner end de valgfag, der er nævnt i § 9, stk. 1 (§ 9, stk. 6).
- Indgåelse af overenskomst med uddannelsesinstitutioner uden for den kommunale forvaltning, som er praktiksteder for elever i juniormesterlære, hvis der skal indgås overenskomst for de enkelte skoler (§ 9 a, stk. 6).
- Beslutning om at reducere undervisningstiden, forudsat at kommunalbestyrelsen har taget stilling til skoledagens længde, bevilninger til skolen og de fritidstilbud, eleverne bruger efter skoletid (§ 16 b).
- Godkendelse af, at der tilbydes eleverne undervisning i andre undervisningsaktiviteter (§ 19 d, stk. 5).
- Indgåelse af overenskomst med en institution, der udbyder erhvervsuddannelse, om at tilbyde et 10.-klasseforløb, der kombinerer 10. klasse med 1. del af erhvervsuddannelsernes grundforløb (20/20) (§ 19 e, stk. 1), indgåelse af overenskomst med en institution, der udbyder erhvervsuddannelse, om samarbejder mellem institutionerne om et erhvervsrettet 10.klasseforløb (eud10)

⁹ Fenger, Niels (2018). Forvaltningsret (1. udg.), Djøf Forlag, side 137.

(§ 19 j, stk. 5), indgåelse af overenskomst med en erhvervsuddannelsesinstitution om undervisning af elever i grundskolen i dele af undervisningstiden (§ 22, stk. 7) og indgåelse af overenskomst med en skole om udbud af eud10 (§ 22, stk. 10).

- Fastsættelse af regler for valg af forældre- og medarbejderrepræsentanter for dagtilbuddet til den fælles bestyrelse (§ 24 a, stk. 3).
- Beslutning om at oprette internationale linjer (§ 25, stk. 4), særlige eliteidrætsklasser på 7.-10. klassestrin (§ 25, stk. 5) og særlige talentklasser i musik fra børnehaveklassen til 10. klasse (§ 25, stk. 6).
- Fastlæggelse af mål og rammer for skolernes virksomhed (§ 40, stk. 2, 1. pkt.) (med de begrænsninger, der følger af § 40, stk. 2, nr. 1-7).
- Fastsættelse og offentliggørelse af en mål- og indholdsbeskrivelse for skolefritidsordningerne (§ 40, stk. 3).
- Beføjelsen til at kræve, at den enkelte elevs forældre sørger for elevens forplejning og øvrige udgifter under ekskursioner, lejrskoler og skolerejser (§ 50, stk. 7-8, jf. § 40, stk. 4).
- Beføjelsen til at fastsætte første skoledag, jf. § 14 a, stk. 2 (§ 40, stk. 4).
- Udarbejdelse af vedtægt for styrelsen af kommunens skolevæsen (§ 41).
- Beslutninger vedr. skolebestyrelsens sammensætning (§ 42).
- Fastsættelse af regler om valg af forældrerepræsentanter til skolebestyrelsen (§ 43, stk. 1).
- Vederlag og erstatning for dokumenterede merudgifter i forbindelse med varetagelsen af medlemskab af skolebestyrelsen (§ 43, stk. 4).
- Afholdelse af møde mindst to gange om året mellem repræsentanter for skolebestyrelserne og kommunen på skoler, der ikke har et fælles rådgivende organ samt beslutning om, at andre kan deltage i mødet (§ 46 a, jf. hertil § 41, stk. 1, nr. 4).
- Fastsættelse af tiden for konfirmationsforberedelsen ved forhandling med præsterne i kommunen, samt, i tilfælde af uenighed med præsterne, forhandling med de berørte menighedsråd (§ 53, stk. 1).

Beføjelser, kommunalbestyrelsen kan uddelegere til skolelederen (og IKKE skolebestyrelsen):

- De beføjelser, der følger af arbejdsgiverkompetencen, herunder bl.a. beslutning om ansættelse af ledere, lærere eller andet personale (jf. lovforslag nr. L 186 af 31. marts 2009 om ændring af lov

om folkeskolen (Præcisering af ansvarsforholdene i folkeskolen m.v.)).

Side 6/7

- Foretage risikotest for ordblindhed (§ 3 b, stk. 3).
- Foretage ordblindedetest (§ 3 b, stk. 5).
- Henvisning af børn og unge til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand (§21, stk. 1 og § 22, stk. 1, 2 og 5).
- Indgåelse af overenskomst med en anden kommunalbestyrelse, en fri grundskole eller en institution omfattet af lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, lov om institutioner for almen-gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. eller lov om institutioner for forberedende grunduddannelse om undervisning af personer, der er fordrevet fra Ukraine (§ 22 a, stk. 1).
- Beslutning om at henvise elever, der har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, til undervisning, jf. § 20, stk. 1 og 2 (§ 22 a, stk. 1-2).
- Indgåelse af kvalitetsaftale om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand med behandlings- og specialundervisningstilbud eller børne- og ungehjem, jf. § 20, stk. 5 (§ 22 b, stk. 1).
- Fastsættelse af frist for overholdelse af kravene i § 22 b, påbud om overholdelse af kravene i § 22 b og tilbagekaldelse af kvalitetsaftale efter § 22 b (§ 22 c).
- Beslutning om sammensætningen af en fælles bestyrelse mellem henholdsvis en skole og en skolefritidsordning/et dagtilbud (§ 24 a, stk. 2) eller en skole og en ungdomsskole (§ 24 b, stk. 2).
- Beslutninger om at etablere aldersintegrerede klasser (§ 25, stk. 3).
- Befordring (§ 26).
- Indlogering (§ 27).
- Fravigelse af visse bestemmelser vedr. ansættelse af lærere og pædagoger (§ 30 c).
- Afgørelsen om opfyldelse af undervisningspligten for børn, der følger undervisningen i en institution udenfor folkeskoleloven (anmeldt fri grundskole, kommunal international grundskole, kommunalt særligt tilbud om grundskoleundervisning til visse udenlandske børn og unge, statskole, europaskole eller gymnasieskole), eller som modtager hjemmeundervisning eller elever, som efter 7. klassetrin deltager i undervisning, der svarer til folkeskolens, på en godkendt efterskole, en fri fagskole eller en ungdomskostskole (§ 33, stk. 4).

- Godkendelse (med forældrenes samtykke) af, at et barns undervisning udsættes til et år efter undervisningspligtens indtræden, når det er begrundet i barnets udvikling (§ 34, stk. 2).
- Beslutninger om at etablere rullende skolestart (§ 34, stk. 3).
- Beslutning om suspension af frit skolevalg for konkrete klasser eller eventuelle klassetrin (§ 36, stk. 3, 3. pkt.), når kommunalbestyrelsen har besluttet at suspendere det frie skolevalg i kommunen (§ 40, stk. 2, nr. 4).
- Beslutning om indskrivning af børn i folkeskolen og om optagelse af børn i skolefritidsordning samt beslutninger vedr. den digitale løsning (§ 38, stk. 1-4).
- Sikring af lærernes kompetencedækning (§ 40, stk. 6).